

Evaluating the Victimization Rate of Digital Sexual Harassment on Adults by Looking at Transgender People

Mehrdad Ghani^{1*}

Seyed Mehdi Seyedzadeh Sani²

Abstract

Background and Aim: This article also examines the extent of digital sexual harassment of adults by looking at transgender people. **Materials and Methods:** The present study is applied in terms of purpose and quantitative in terms of data collection by survey method. The statistical population of the study is Trans people living in Tehran, and next to them, a control group consisting of men and women aged 18 to 55 in Tehran was placed. **Findings and Conclusion:** The rate of sexual harassment is not the same between different sexes and is higher in transgender people. It was also found that, based on the statistical data of this study, the most common type of digital harassment is trying to establish romantic relationships. There is no statistically significant relationship between the use of social networks and software and the rate of digital sexual harassment.

Keywords: *Victim, Sexual harassment, Cyberspace, Transgender, Adults.*

1. Introduction

Admittedly, the term "cyberbullying" is very rare in adults because of the ways in which the mass victim can be labeled an adult through the mass media and even domestic law. Our main focus in this study is on adults aged 18 to 55 with an emphasis on transgender sexual minorities because very little research has been done on crimes related to digital harassment.

2. Research method

The present study is applied in terms of purpose and quantitative in terms of data collection by survey method. The statistical population of the study is trans people living in Tehran, and next to them, a control group consisting of men and women aged 18 to 55 in Tehran was placed.

---

*1. PhD student in Criminal Law and Criminology, Ferdowsi University, Mashhad, Iran
(Corresponding Author: mehrdadghani.uniqom@gmail.com)

2. Assistant Professor of Criminal Law and Criminology, Ferdowsi University, Mashhad, Iran.

3. Results and Discussion

For the first hypothesis, analysis of variance was used, which showed that the rate of digital sexual harassment in transgender people is higher than women and men. Regarding the mean and standard deviation of the variables of digital sexual harassment, the highest mean is related to the variable of trying to establish romantic relationships, equal to 2.68, and the lowest mean is related to receiving scary letters or messages or computer virus in e-mail and other cyberspace for Having sex is equal to 1.06. Regarding the last hypothesis, Pearson correlation coefficient test is used and the results of correlation coefficient test show that there is a correlation coefficient of 0.03 between the rate of use of social network and software and the rate of sexual harassment, which indicates a very weak linear relationship. In other words, there is no statistically significant relationship between the use of social networks and software and the rate of digital sexual harassment.

4. Conclusion

In this study, it was concluded that the rate of sexual harassment is not the same between different sexes and is higher in transgender people. It was also found that, based on the statistical data of this study, the most common type of digital harassment is trying to establish romantic relationships. There is no statistically significant relationship between the use of social networks and software and the rate of digital sexual harassment.

Selection of References

- Bernstein, A., Abuse and Harassment Diminish Free Speech (2016), **Pace Law Review**, Vol. 35, No. 1, 2014; Brooklyn Law School, Legal Studies Paper No. 432.
- Farhadi Alashti, Z. and Javan Jafari, A. (2017), "Cross-border challenges in the effective prevention of cross-border cybercrime", **Quarterly Journal of Intelligence and Criminal Research**, Volume 12, Number 1, pp. 9-32. [In Persian]
- Guasp, A. Gammon A, Ellison G (2013), **Homophobic Hate Crime: The Gay British Crime Survey 2013**. London: Stonewall and YouGov. URL (accessed 6 June 2017).
- Jalili, Z. and Attarzadeh, S. (2017), "Laws and issues related to delinquency and transgender victimization in Iran and the United States", the third national conference of the third millennium and humanities, Bandar Abbas. . [In Persian]
- Oxford Wordp **Selection of References** ower Dictionary 4th edition (2018), **Translator:** Abolghasem Toloo, Jungle Publishing

Patrícia Brás, Vítor Alexandre Coelho, Marta Marchante (2016), **Bullying and cyberbullying in Portugal: Validation of a questionnaire and analysis of prevalence**, February, *School Psychology International* 37 (3).

Citation:

Ghani, M. and Seyedzadeh Sani, M. (2022). "Evaluating the Victimization Rate of Digital Sexual Harassment on Adults by Looking at Transgender People", **Criminal Law Research**, 13(25), pp. 205-224. DOI:10.22124/jol.2021.18046.2011

Copyright:

Copyright for this article is transferred by the author(s) to the journal, with first publication rights granted to *Criminal Law Research*. This is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

بررسی میزان بزه‌دیدگی آزار و اذیت جنسی دیجیتال بر روی بزرگسالان با نگاه به افراد تراجنسی

مهرداد غنی^۱

سید مهدی سیدزاده ثانی^۲

چکیده

در این مقاله نیز به بررسی میزان بزه‌دیدگی آزار و اذیت جنسی دیجیتال بر روی بزرگسالان با نگاه به افراد تراجنسی پرداخته شده است. پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر گردآوری داده‌ها از نوع کمی با روش پیمایشی است. جامعه آماری تحقیق ترنس‌های ساکن شهر تهران هستند و در کنار آن‌ها یک گروه کنترل که زنان و مردان بالغ ۱۸ تا ۵۵ سال تهرانی را تشکیل می‌دهند قرار داده شد. در این پژوهش نتیجه گردید که میزان آزار و اذیت جنسی بین جنسیت‌های مختلف یکسان نیست و در افراد تراجنسی بیشتر است. و همچنین مسجل گردید که بر مبنای اطلاعات آماری این تحقیق بیشترین نوع آزار و اذیت دیجیتال، تلاش برای ایجاد روابط عاشقانه است. به لحاظ آماری بین میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی و نرم‌افزارها و میزان آزار و اذیت جنسی دیجیتال رابطه آماری معنی داری وجود ندارد.

واژگان کلیدی: بزه‌دیدگی، آزار جنسی، فضای مجازی، تراجنسی، افراد بالغ

۱. دانشجوی دکتری حقوق کیفری و جرم‌شناسی دانشگاه فردوسی، مشهد،

ایران. (نویسنده مسؤول)

۲. استادیار حقوق کیفری و جرم‌شناسی دانشگاه فردوسی، مشهد، ایران.

✉ mehrdadghani.uniqom@gmail.com

مقدمه

در سال‌های اخیر تحقیق در علوم اجتماعی به‌طور فزاینده‌ای از پیشوندهای "اینترنت"، "سایبر" یا "آنلاین" دور شده است، زیرا این اصطلاحات به دیداری محدود از فضای آنلاین اشاره می‌کند، در حالی که در عین حال به‌طور بالقوه از دیگر ارتباطات و فن‌آوری‌های دیجیتال خارج می‌شود. در مقابل، تحقیقات معاصر به دنبال شناختن فن‌آوری‌های دیجیتال که به‌صورت فزاینده‌ای در زندگی روزمره گنجانده شده است اشاره دارد برای مثال، اتصال بلوتوث یا سایر اپلیکیشن‌ها از قبیل تلگرام و اینستاگرام و واتس‌آپ بین دستگاه‌ها ممکن است برای ارسال محتوای آزاردهنده، تهدید و یا توهین‌آمیز به افراد استفاده شود. به همین ترتیب، فن‌آوری‌های مبتنی بر مکان، مانند سیستم‌های موقعیت‌یابی جهانی و شناسایی فرکانس رادیویی، می‌تواند در زمینه‌های آزار و اذیت و استفاده شود. به‌طور خلاصه، یک مجموعه گسترده‌تر از فن‌آوری‌های دیجیتال وجود دارد که می‌تواند به‌طور بالقوه برای ترویج آزار و اذیت و سوءاستفاده بیش از سایت‌های اینترنت استفاده شود. پس ما به جای سوءاستفاده جنسی اینترنتی به سوءاستفاده جنسی دیجیتالی می‌پردازیم تا دایره وسیع‌تری را بررسی نماییم.

آزار جنسی و سوءاستفاده جنسی، به رفتارهای مضر و درای قصد مرتبط با طبیعت جنسی اشاره می‌کند که بر اساس جنسیت یا هویت جنسیتی به فرد بزه دیده هدایت می‌شود. (لازرز، ۱۳۹۲)

تحقیقات زیادی در مورد سوء استفاده از سایبر و سایر رفتارهایی که کودکان و نوجوانان تجربه می‌کنند، متمرکز شده است. لیکن در مقابل، مطالعات اندکی در سطح بین‌المللی انجام شده است که تجربه بزرگسالان آزار و اذیت‌های دیجیتالی را مورد بررسی قرار می‌دهد. به همین ترتیب، در حال حاضر تحقیقات در مورد میزان و ماهیت آزار و اذیت‌های دیجیتالی که توسط قربانیان بالغ تجربه شده‌اند، بسیار کم است. علاوه بر این، در حالی که ادبیات در حال ظهور تجارب متفاوتی از آزار و اذیت‌های دیجیتالی و جنسیتی را در نظر گرفته است، کمبود تحقیق در این زمینه ما را جهت بررسی این موضوع در خصوص افراد تراجنسی با گروه کنترلی از بزرگسالان متمایل کرد.

همچنین قابل توجه است که تا به امروز تحقیقات زیادی در مورد تجارب کودکان و نوجوانان با تمرکز بر سوء استفاده اینترنتی متمرکز شده است. علاقه شدید به کودکان و نوجوانان از سوء استفاده از سایبری ممکن است بخشی از آسیب‌پذیری نسبی آنها باشد، و همچنین تعدادی از پرونده‌های برجسته و غم‌انگیز وجود دارد که در آن جوانان پس از آزار و اذیت آنلاین مورد سوءاستفاده قرار می‌گیرند. اگرچه در برخی از مطالعات به منظور تجدید نظر در مورد سوء استفاده آنلاین از افراد بزرگسال، به‌ویژه در بین نمونه‌های کالج مورد استفاده قرار گرفته است (گری

(۲۰۱۲)، پاول و ادريان اسکات (۲۰۱۸)، اما در خصوص بالغين اين ارزیابی نسبت به کودکان بسیار دشوارتر است.

مسئله در بالغين، اصطلاح "سوء استفاده اينترنتی" خیلی کم نمود پیدا می‌کند و علت آن راه‌هایی است که به وسیله رسانه‌های جمعی و حتی قوانین داخلی می‌توانند به بزه دیده بالغ برچسب بزنند. به‌عنوان مثال، جین بیلی (۲۰۱۴)، محقق قانونی کانادایی، این عوامل را شناسایی کرده و از آن تحت عنوان راه‌های مشکوک نام می‌برد و بیلی در خصوص زنان و دختران بالغ بزه دیده استدلال می‌کند که برچسب زدن بر اساس جنسیت و تحت شرایط نامطلوب از تهدید سایبری، تا حدی به حداقل رساندن خشونت و خنثی کردن خصوصیات خشونت جنسی در مقایسه با سایر عوارض غیر جنسی که توسط جوانان تجربه می‌شود، تأثیر می‌گذارد.

نگاه اصلی ما در این تحقیق بر روی بزرگسالان ۱۸ تا ۵۵ سال با تأکید بر اقلیت جنسی ترنس‌ها است زیرا تحقیقات بسیار کمی در رابطه با جرائم مرتبط با آزار و اذیت دیجیتال علیه آنها صورت پذیرفته است.

۱. پیشینه تحقیق

پتريکا و همکاران در سال (۲۰۱۶)، طی پژوهشی به بررسی آزار و اذیت سایبری در پرتغال پرداختند که شیوع، ترس و جستجوی کمک در میان نوجوانان را مورد مطالعه و بررسی قرار دادند. در این نوشتار بیان شده است که قربانیان سایبری بیشتر از مهاجمان ناشناخته سایبری (در مقابل آشنا) و زمانی که قربانیان مردان مسن (در مقابل مهاجمان سایبری زنانه) قربانی می‌شوند بیشتر ترسیدند. دختران جوان بیشتر ترس و رفتارهای کمک بیشتری را گزارش دادند در حالی که پسرها بیشتر قربانیان متجاوز بودند. زیر گروه قربانیان - متجاوزان هر دو هدف یک تنوع بیشتر رفتارهای قربانی سازی سایبری را نسبت به گروه زیرفرد قربانی داشتند و همچنین در رفتارهای دستیابی به کمکی دخیل بودند. آن نوجوانانی که به دنبال کمک بودند، مفید بودند. تأثیرات مربوط به شیوه‌های آموزشی، اجتماعی و سیاسی مورد بحث قرار گرفته است. (پتريکا براس، ۲۰۱۶) همچنین فنوتی و هریا (۲۰۱۳)، به بررسی عوامل مرتبط با آزار و اذیت الکترونیکی ناراحت و مزاحمت سایبری پرداخته‌اند. آنچه از این پژوهش نتیجه گردید فراوانی مشاهده آزار و اذیت زنان نسبت به مردان بوده است که این امر برای آزار و اذیت تلفن همراه مورد حمایت قرار گرفت، چرا که شانس آزار و شکنجه زن تقریباً دو برابر مردان بود (با این حال فرضیه ای برای آزار و اذیت اینترنت نبود). دختران از آزار و اذیت بیشتر دچار افسردگی می‌شوند، این امر برای هر دو آزار و اذیت اینترنت و تلفن همراه، با شانس پشیمانی زنان تقریباً برابر دو برابر مردان است. که برخی از اشکال و مجرمان

با اضطراب بیشتری نسبت به دیگران مرتبط می شوند، این بار با ترس و وحشت بیشتر از آزار و اذیت تلفن همراه که به طور مستقیم تظاهرات کلامی و آزار و اذیت در اینترنت پخش شایعه شد، حمایت شد. این مطالعه همچنین برتری بیش از حد آزار و اذیت از همتایان مدرسه را نشان می دهد. (فوتوی و هریا، ۲۰۱۳)

اوجان و همکاران (۲۰۱۵) ارتباط بین آزار و اذیت جنسی آنلاین و خشونت آنلاین در میان جوانان در تایلند مرکزی را مورد مطالعه و بررسی قرار دادند. (اوجان و همکاران، ۲۰۱۵)

وارن (۲۰۰۸) در مطالعه‌ای به بررسی آزار جنسی از طریق رسانه‌های دیجیتالی و تحلیل تطبیقی قوانین کمین سایبری در نظام‌های حقوقی مختلف پرداخت. این مطالعه در قالب مطالعه موردی کشور سنگاپور مورد بررسی قرار گرفته و با معرفی تجربه واقعی و توسعه قضایی در این کشور با محوریت کمین سایبری و شناسایی مسائل معمول در برخورد قانون با آن پس زمینه کلی ارائه کرده است. سپس به تحلیل و مقایسه قوانین کمین سایبری انواع حوزه‌های قضایی پرداخته تا ارکان و برخورد مشترک بین آنها با نگاهی بر صورت‌بندی راه حل قانونی که طی آن حقوق و منافع مختلف اعضای جامعه برای استفاده از رسانه‌های دیجیتالی برای تعامل اجتماعی لحاظ شده اند مشخص شوند. سپس به اختصار به بررسی مسائل قوانین تجویزی، قضایی و اجرایی و ضرورت همکاری بین‌المللی گسترده‌تر برای حل مشکلات از طریق هماهنگ‌سازی قوانین اساسی، هماهنگ‌سازی اقدامات ارزیابی رویه‌ای و قوانین اجرایی و شناسایی تکمیلی پرداخته است. (وارن، ۲۰۰۸)

گری (۲۰۱۲) در مطالعه‌ای به بررسی آزار جنسی: محدودسازی دفاعیه‌های تأییدآمیز در محیط کاری دیجیتال پرداخت. در مقاله مذکور پیشنهاد کلی بر این بوده است که وقتی کارفرما قادر به استفاده از فناوری‌های موجود برای پیشگیری از آزار جنسی نیست، دفاعیه تأییدآمیز یا باید تغییر یافته، اصلاح شود و یا در نهایت حذف شود. دادگاه‌ها با اتخاذ این رویکرد می‌توانند کارفرمایان را برای استفاده از فناوری‌های نظارتی و مسدودسازی موظف نمایند تا اقدامات پیشگیرانه منطقی برای جلوگیری از آزار جنسی در محیط‌های کاری دیجیتال متمرکز واقع شوند. (گری، ۲۰۱۲)

مگاری (۲۰۱۴)، بی‌تمدنی آنلاین یا تعرض جنسی، مفهوم پردازی تجارب زنان در عصر دیجیتال را مورد مطالعه و بررسی قرار داد. استدلال این مطالعه بر این بوده است که آزار و اذیتی که از طریق این هشتگ منتقل می‌شود باید به‌عنوان تعرض جنسی آنلاین و شیوه‌ای برای ساکت کردن صدای زنان در محیط‌های دیجیتالی عمومی شناخته شود. نتایج هشتگ #mencallmethings نشان می‌دهد که زنان توسط سوء استفاده آنلاین تهدید شده‌اند مانع از آزادی بیان آن‌ها شده و اغلب باعث می‌شود آن‌ها خودشان را تغییر دهند. (مگاری، ۲۰۱۴)

ویتس و گلیلمور (۲۰۱۷)، در مطالعه‌ای به بررسی تصاویر آلت مردانه: مقاومت زنان در برابر آزار جنسی با استفاده از شوخ طبعی، هنر و اینستاگرام پرداختند که در این مقاله به بررسی استفاده از روش‌های غیرسنتی مقاومت در برابر آزار جنسی آنلاین توسط زنان پرداخته شد. در همین راستا از پروژه هنری آنا گنسلر در اینستاگرام تحت عنوان Instagramniepants برای بررسی این موضوع استفاده شده است که زنان برای افزایش آزار جنسی در محیط‌های آنلاین و تشویق افراد به مقاومت خلاقانه که ماهیت انتقادآمیز، طنزآمیز و سرگرم کننده دارد، زبان و رفتار خود را به چه صورت با محیط مجازی تطبیق می‌دهند. در نهایت به عنوان نتیجه‌گیری بیان شد که توجه انحصاری به گفتمان‌های زنان در فضاهای آنلاین، مخصوصاً به عنوان روایت جامع و فراگیر خطر و اینکه قربانی سازی تضعیف کننده آزادی‌های بالقوه فضای آنلاین است ضرورت مضاعف دارد. (ویتس و گلیلمور، ۲۰۱۷)

پاول و ادریان اسکات در مطالعه‌ای در سال ۲۰۱۸ بیان داشتند که نتایج حاکی از آن است که ترنس‌ها بیشتر در معرض آزار و اذیت و سوء استفاده دیجیتال قرار می‌گیرند. (پاول و ادریان اسکات، ۲۰۱۸)

۲. مبانی نظری تحقیق مفاهیم ترانجِنسی

ترانجِنسی که ترنسکشوال (به انگلیسی: transsexual) و به اختصار تی‌اس یا ترنس هم گفته می‌شود، افرادی هستند که دارای هویت جنسی متناقض از روح و روان خود هستند. (اکسفورد، ۲۰۱۸)

واژه ترانجِنسی به گونه‌هایی از اشخاص، رفتارها و گروه‌هایی اطلاق می‌شود که تمایلات آنها با نقش جنسیتی نرمال آنها به‌طور معمول متفاوت است. وضعیت حالت هویت جنسی فرد است که بیانگر نوع خاصی از تمایل جنسی فرد می‌باشد. فراجنسیت یک اصطلاح جمعی است که طیف گسترده‌ای از هویت‌ها و تجربه‌ها شامل زن به مرد ترانسکشوال، مرد به زن ترانس سکشوال، زنانه پوش‌ها و... را در بر می‌گیرد. از آن جا که فراجنسیت یک اصطلاح جمعی است بنابراین هویت‌ها و تجارب خاصی را توضیح نداده و بدان محدود نمی‌شود. به طور مثال، این اصطلاح افرادی را شامل می‌شود که عمل جراحی انجام می‌دهند تا ظاهر فیزیکی آنها با هویت جنسی درونی آنها سازگار شود، اشخاصی که بر اساس هویت جنسی‌شان بدون این که به دنبال عمل جراحی باشند، زندگی می‌کنند و آنهایی که به دنبال عمل جراحی هستند تا در فرایند انتقال بین جنسیتها به ظاهر فیزیکی مطابق با هویت جنسی درونی دست یابند. در هنگام تولد، افراد به صورت مرد یا زن با توجه به آنها شناخته می‌شوند، با توجه به جنس فردی ژنیتال خارجی خصوصیات ثانویه جنسی

سطوح هورمون، ارگان‌های تولید مثل و ژن‌ها سرنخ‌های بیشتری را ارائه می‌دهند. هویت دو جنسیتی، حس درونی شخص در مورد مرد یا زن بودن یکی دیگر از ویژگی‌های مهم این افراد است. این احتمالاً هنگام تولد به مغز سخت می‌شود. (رداسیل، ۲۰۰۵: ۲۹۲)

هویت دو جنسیتی از گرایش‌های جنسی متفاوت است. جهت‌گیری جنسیت به شباهت فرد به مردان و یا زنان اشاره دارد، هنگامی که هویت جنسیتی یک شخص با سایر جنبه‌های جنسی ناسازگار است خصوصیات آن فرد غیر انسانی گفته می‌شود. تغییر جنسیت یک اصطلاح غیر رسمی است که برای همه افراد دو جنسیتی اعمال می‌شود. دو جنسیتی یک اصطلاح فرانسوی است که آن را شامل گروه‌های مختلف می‌کند، مانند: جنس عجیب و غریب، متقاطع، ترانسکسوال‌ها بنابراین، این گونه افراد آزادند که مطابقت با جنسیت مورد علاقه خود رفتارها و ویژگی‌های مرتبط با مردان یا زنان را انجام دهند و همچنین به اختیار خود می‌توانند جنسیت خود را به زن یا مرد تغییر دهند. این افراد ممکن است گاهی اوقات لباس سکس مخالف را اتخاذ کند به این گونه رفتارها اختلال رفتاری یا اختلال هویت جنسیتی اما آنها به طور معمول Transsexuals نامیده می‌شود.

ممکن است به علت قرار گرفتن در معرض هورمون‌های جنسی که منجر به تغییر ساختار مغز نوزادان می‌گردد، سطوح غیر طبیعی را به وجود می‌آورند. برای حل اختلالات رفتاری افراد Transsexualism ممکن است از نظر ژنتیکی صرف نظر از علت، تناسخ‌گرایی به روان‌درمانی پاسخ منفی بدهد (بی تأثیر باشد). (هنینگ سان، ۲۰۰۵: ۱۴)

آزار و اذیت و آزار دیجیتال

آزار و اذیت و آزار دیجیتال یک اصطلاح کیفی و جرم‌شناختی است که به تعدادی از رفتارهای بین فردی مضر که از طیف وسیعی از سیستم عامل‌های آنلاین، و همچنین از طریق تلفن همراه و دیگر دستگاه‌های ارتباطی الکترونیکی برخوردار می‌شود، اشاره می‌کند. (جلیلی و عطار زاده، ۱۳۹۶)

وضعیت اجتماعی افراد مبتلا به اختلال هویت جنسی

اختلال هویت جنسی می‌تواند از سن ۳ سالگی در کودکان ظاهر شود و حسب برخورد والدین، این اختلال تشدید می‌شود یا این که به سمت و سوی درمان می‌رود. بنابراین اولین جایی که مبتلایان به اختلال هویت جنسی با آن درگیر هستند، خانواده آنها می‌باشد. در بسیاری موارد، خانواده‌های این اشخاص به جای رفتار منطقی و حمایت‌گرانه، با آنها رفتاری تبعیض‌آمیز کرده و در سنین بالاتر به خاطر رفتارهایی که این اشخاص، در سال‌های بعد به لحاظ تعلق به جنس مخالف و

اختلال هویت جنسی انجام می‌دهند، چه بسا خانواده، فرد مبتلا به هم جنس گرایی را تحت فشار برای انجام عمل جراحی تغییر هویت جنسی قرار دهند. دگرباشان در خانه هم با آزار و اذیت‌های شدیدی مواجه هستند. اما با وجود این، آنها در برابر این آزار و اذیت اعضای خانواده از حمایت قانونی برخوردار نیستند. قوانین ایران به والدین اختیاراتی در حیطه ماده ۱۵۸ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ برای تنبیه فرزندانشان می‌دهد. ضمن اقامه شکایت علیه والدین یا برادران و خواهران آزارگر، افراد دگرباش را در معرض خطر قرار می‌دهد و در نتیجه گزارش کردن یک چنین رفتاری را بسیار بعید می‌سازد. زمانی که این اشخاص وارد مدرسه می‌شوند نیز مورد رفتارهای تبعیض آمیز قرار می‌گیرند. در این بین، پسران مبتلا به اختلال هویت جنسی رنج بیشتری را تحمل می‌کنند چرا که نه تنها به خاطر رفتارهای دخترانه مورد تحقیر هم کلاسی‌های خود قرار می‌گیرند، بلکه بعضاً ممکن است به خاطر رفتارهای خود مورد آسیب و آزار جنسی واقع شوند. (جلیلی و عطار زاده، ۱۳۹۶: ۱۳)

بزه‌دیدگی افراد ترا جنسی

بدیهی است که افراد ترا جنسی به واسطه وضعیت خاصشان بیشتر از افراد عادی در معرض جرم و جنایت قرار دارند و درصد اینکه مورد سوء استفاده دیگران در ارتکاب جرایم (مخصوصاً جرایم جنسی) قرار بگیرند بسیار بالاتر از سایرین است به صورتی که امروزه به اذعان صاحب‌نظران و پژوهشگران در کشورهای غربی و بعضاً شرقی سوءاستفاده‌های جنسی و مالی فراوانی از این افراد در شبکه‌ها و وبسایت‌های مستهجن می‌شود و با توجه به وضعیت خاص آن‌ها با قرار دادن آن‌ها در حالت‌های توامان فاعل و مفعول جنسی به فروش تصاویر و فیلم‌های این افراد در سطح وسیع و با تبلیغات فراوان دست زده می‌شود. همچنین خود این افراد ممکن است ناخواسته به انجام برخی افعال مبادرت نمایند و قانون انجام این کارها را برای آن‌ها جرم بداند (مانند موارد بالا) در صورتی که قصد ارتکاب جرم نداشته‌اند و حتی نمی‌دانسته‌اند که عملشان جرم است با این حال به نظر می‌رسد در جامعه ایران قبح خاصی نسبت به وارد شدن به حیطه این افراد در افکار عمومی وجود دارد که تا حد زیادی اغراق آمیز و بی‌دلیل است و لازم است با بیمار در نظر گرفتن آن‌ها به سبب مشکل جسمی مادرزادی‌اشان و برخوردی بیمار گونه و نه مجرم گونه با آن‌ها سعی در درمانشان شود. به نظر می‌رسد با فرهنگ‌سازی در سطح جامعه توسط رسانه‌ها و ... و بالا بردن سطح افکار عمومی تا حد زیادی بتوان به مشکلات موجود در نحوه برخورد با این افراد فائق آمد و مانع سوء استفاده و کشیده شدن آن‌ها به سمت بزه‌های خواسته یا ناخواسته شد. با این حال و با در نظر گرفتن اینکه امکان سو استفاده جنسی از این افراد زیاد است ممکن است کسانی تمایل به برقراری

رابطه جنسی و یا سوء استفاده های دیگر جنسی از این افراد داشته باشند و یا مرتکب چنین عملی شوند. با توجه به اینکه قبح چنین عملی در عرف جامعه اغلب از انجام عمل مشابه با افراد معمولی و تک جنسیتی بیشتر است بهتر است قانون گذار با جرم انگاری چنین اعمالی در مواردی که متن قانونی خاصی وجود ندارد و با در نظر گرفتن مجازات تعزیری سنگین و ویژه‌ای به عنوان تشدید و تکمیل مجازات در مواردی که متن قانونی برای افراد معمولی وجود دارد به مجازات عاملین چنین جرایمی بپردازد.

آزار و اذیت جنسی دیجیتال

موضوع نوظهور به نام آزار و اذیت‌های جنسی در فضای مجازی سو استفاده جنسی در فضای مجازی و دیجیتال به هر گونه عملی گفته می‌شود که به هر کسی تحمیل گردد. این تحمیل ممکن است همراه با تهدید تطبیع و حتی فریب صورت گیرد. شاید بتوان این حالت را تحت عنوان تجاوز جنسی نیز مورد بررسی قرار داد. زیرا از آنجا که در تجاوز واقعی، علی القاعده فقدان رضایت تجاوز شونده شرط است. در حیطه مجازی نیز همین حالت متصور است. به نحوی که فرد متجاوز بدون در نظر گرفتن رضایت طرف مقابل سختی ناروا یا تصویری مستهجن برای او ارسال می‌کند به دلیل آنکه در عمل محدودیت آن چندان برای برقراری افراد با یکدیگر وجود ندارد، اتفاقاً گستره الین شکل از تعرض بسیار بیشتر از حالت واقعی آن است. این در حالی است که بر خلاف تجاوز واقعی، تعرض در فضای مجازی برای جامعه چندان محسوس و قابل درک نیست. به همین دلیل نظارت و پیگیری دقیق از سوی نهاد های اجتماعی مثل خانواده و مدرسه و هم از جانب دستگاه قانون گذار و دستگاه قضایی مورد تعلق قرار گرفته است که مقاید بخشی از این غفلت ناشی از نوظهور بودن دغدغه اجتماعی می‌باشد. آزار جنسی پدیده ای است که در دنیای دیجیتال غالباً متوجه اقشار خاص مانند زنان، کودکان و افراد دارای موقعیت های متفاوت و ویژه مانند افراد تراجنسی می‌گردد. در فضای مجازی برخی کاربران به شکل رکیک و آشکار به مسائل جنسی می‌پردازند که باعث برانگیختن افراد می‌شود و با شوخی‌های نامناسب موجب رنجش آنها می‌شوند و آنان را آماج آزار جنسی اینترنتی قرار می‌دهند که خود نوعی بزه‌دیدی به شمار می‌رود. (غفاری، ۱۳۸۸: ۵۶)

این رفتارهای جنایی ممکن است شامل سوء استفاده جنسی بر اساس تصویر باشد که مصداق بارز جرم آثار سمعی و بصری «مستهجن» با استناد به تبصره ۵ ماده ۳ قانون نحوه مجازات اشخاصی که در امور سمعی و بصری فعالیت های غیرمجاز می نمایند، می باشد که محتوای آنها نمایش برهنگی زن و مرد و یا اندام تناسلی و یا نمایش آمیزش جنسی باشد. یا صرفاً آزارهای کلامی و نگارشی یا درخواست رابطه جنسی از طریق دیجیتال می‌باشد.

بسیاری از قربانیان سوء استفاده آزار و اذیت‌های دیجیتالی، به عنوان یک نتیجه از تجربیات خود، که به "آسیب" به عنوان اختلال شدید احساسی و یا جسمی یا روانی منتهی می‌شود می‌پردازند اگرچه ما ادعان داریم که آزار و اذیت و سوء استفاده دیجیتال همیشه سبب آزار یا رنج به اهداف آزار و اذیت و سوء استفاده نمی‌شود، لازم به ذکر است که «آسیب» نیز می‌تواند به هنجارهای گسترده‌تر، ارزش‌ها و نگرش‌های اجتماعی اشاره داشته باشد.

آزار و اذیت جنسی دیجیتال در افراد تراجنسی

به‌طور کلی در شرایط خاصی ممکن است فرد اعضای جنسی مردانه داشته باشد، درحالی‌که شخصیت و رفتار و خواسته‌های جنسیتی‌اش زنانه باشد، یا برعکس. این تضاد ممکن است در ذهن، رفتار خصوصی، یا رفتار اجتماعی مشخص باشد تراجنسی یک اصطلاح برای شناسایی افرادی است که دارای هویت جنسیتی متناقض هستند یا تطبیق فرهنگی درستی با هویت جسمی خویش ندارند. در واقع تراجنسی فردی است که تشخیص روانی خود فرد از جنسیتش با اندام‌های جنسی زمان تولدش متفاوت است. تراجنسی‌ها علاقه شدید برای طی کردن مراحل تغییر و پیوستن به جنس مخالف را دارند. این مراحل می‌تواند شامل هورمون درمانی، تغییر در رفتار اجتماعی، پوشش در لباس جنس مخالف یا جراحی تغییر جنسیت باشد عدم دسترسی به درمان می‌تواند باعث خودکشی تراجنسی‌ها شود. کلیه این مسائل و یا حتی گاهی نفرت عمومی نسبت به ترنسها باعث می‌شود که این افراد در معرض خطر بیشتری جهت بزه دیده واقع شدن قرار بگیرند. این افراد با توجه به گرایش‌های جنسی خود می‌توانند در شبکه‌های اجتماعی دیجیتال حضور داشته باشند و این آسیب پذیری خاصشان می‌تواند منجر به آزار و اذیت جنسی دیجیتالی بیشتری نسبت به سایر افراد شود. (مگری، ۲۰۱۴)

با توجه به این‌که پدیده بحران اختلال هویت جنسیتی، شرایط شخصیتی و روانی فرد مبتلا را مخدوش می‌کند و سبب نوعی ناسازگاری ترنسکشوال با اجتماعی می‌شود که وی در آن زندگی می‌کند، به عنوان یک منبع بحران شناخته می‌شود و آسیب شناسی و بررسی میزان بزه‌دیدگی آزار و اذیت جنسی دیجیتال در مورد آنها اهمیت و ضرورت ویژه‌ای دارد.

به طور کلی قوانین موجود با محوریت آزار و اذیت و یا تهدید و ارباب وابسته به حقیقت یا رابطه هستند و در برابر نیازهای جامعه مدرن ناقص و ناکافی به نظر می‌رسند و این در حالی است که قوانین نوظهور کمین سایبری به نحو قابل توجهی پراکنده و ناهمگون هستند. و لازم به ذکر است که تحقیق در باره آزار و اذیت جنسی دیجیتالی نسبت به بالغین و دگر باشان جنسی به جز معدودی از کشورها از جمله انگلستان و استرالیا صورت نگرفته است. به جهت حمایت از افراد بزه

دیده و پیشگیری از جرم این کار بسیار ضروریست. (فرهادی آلاشتی و عبدالرضا جوان جعفری بجنوردی، ۱۳۹۶)

۳. سوالات تحقیق

الف: سؤال اصلی تحقیق:

۱- میزان آزار و اذیت جنسی دیجیتال در افراد تراجنسی در مقایسه با سایر افراد چگونه است؟

ب: سوالات فرعی تحقیق:

۱- بین میزان استفاده از شبکه های اجتماعی و نرم افزارها و آزار و اذیت جنسی دیجیتال چه رابطه ای وجود دارد؟

۲- کدام یک از اشکال آزار و اذیتهای جنسی دیجیتال بیشترین فراوانی را دارد؟

۳- میزان آزار و اذیت جنسی دیجیتال در زنان و مردان بالغ ۱۸ تا ۵۵ سال در مقایسه با یکدیگر دارای چه تفاوتی هستند؟

۴. فرضیه های تحقیق

الف- فرضیه اصلی:

به نظر میرسد میزان آزار و اذیت جنسی دیجیتال در افراد تراجنسی در مقایسه با سایر افراد بیشتر است.

ب- فرضیات فرعی:

۱- بین میزان استفاده از شبکه های اجتماعی و نرم افزارها و میزان آزار و اذیت جنسی رابطه

معنی داری وجود دارد.

۲- درخواست های دوستی یا روابط عاشقانه بیشترین میزان فراوانی آزار و اذیت جنسی دیجیتال است.

۳- آزار و اذیت جنسی دیجیتال در زنان و مردان بالغ ۱۸ تا ۵۵ سال دارای تفاوت معنی داری است.

۵. روش شناسی تحقیق

جامعه آماری مورد مطالعه: روش تحقیق توصیفی از نوع پیمایشی کلیه ترنس هایی که در شهر تهران حاضر به انجام مصاحبه شدند بوده است و با توجه به اینکه تعداد افراد تراجنسی مشخص نیست چارچوب آماری وجود ندارد لذا از روش غیر سهمیه ای استفاده می شود. لیکن در این تحقیق

یک گروه کنترل وجود دارد و آن عبارت است زنان و مردان تهرانی که در شهر تهران حضور دارند. و از فضای مجازی استفاده نمیکنند.

روش نمونه‌گیری و حجم نمونه: با توجه به اقلیت بودن و مشکل دسترسی به ترنس‌ها از روش گلوله برفی استفاده می‌نماییم. اما در خصوص گروه کنترل ما که (زنان و مردان بالغ ۱۸ تا ۵۵ سال تهرانی) هستند که از فضای مجازی استفاده می‌کنند و با عنایت به اینکه موضوع ما آزار و اذیت جنسی دیجیتالی در فضای مجازی است با استفاده از گوگل فرم به تهیه پرسشنامه الکترونیکی پرداخته و آن را در گروه‌های تلگرامی قرار دادیم.

حجم جامعه ما برای گروه کنترل بر اساس آخرین سرشماری جمعیت شهر تهران ۸۶۹۴۰۰۰ نفر است که حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران با سطح ۵ درصد خطا باید حداقل روی ۳۸۴ نفر انجام شود که با مراجعه به انجمن حمایت از مبتلایان به اختلال هویت جنسی ایران و اخذ مجوزهای لازم محقق وارد گروه اعضای انجمن شده و با طراحی اینترنتی پرسشنامه در گوگل فرم در بازه زمانی حدوداً ۱۱ ماه جمعاً ۴۴۵ نفر از زنان و مردان بالغ ۱۸ تا ۵۵ سال تهرانی (۲۵۵ زن و ۱۹۰ مرد) و ۴۰ تراجنسی که معیار شناسایی آنها افراد عضو انجمن بوده است آن را تکمیل نموده و پاسخ داده‌اند.

روش نمونه‌گیری، ابزار گردآوری داده‌ها و روایی و پایایی تحقیق: اطلاعات لازم جهت انجام این مطالعه با استفاده از مقالات و منابع علمی کشور و منابع لاتین با استفاده از پایگاه‌های اطلاعات علمی دریافت و استفاده خواهد شد و جهت جمع‌آوری اطلاعات آماری از پرسشنامه استاندارد شده پاول ۲۰۱۶ استفاده شده که روایی و پایایی آن در دو مقاله پاول در سال‌های ۲۰۱۶ و ۲۰۱۸ مورد تأیید قرار گرفته است و در نرم افزار SPSS مورد تحلیل قرار گرفته است.

در این مقاله ما افراد بالغ را به دو دسته دگرجنسگرا (اعم از زن و مرد) که اکثریت افراد جامعه را تشکیل می‌دهند. و تراجنسی‌ها که از اقلیت‌های جنسی که در جرم‌شناسی از آنها تحت عنوان QUIEER نام می‌برند تقسیم می‌کنیم و به بررسی میزان بزه‌دیدگی ناشی از آزار و اذیت دیجیتالی نسبت به آنها می‌پردازیم.

۶. یافته‌ها، تجزیه و تحلیل و آمار توصیفی

جدول (۱) توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه

جنسیت	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی تجمعی
زن	۲۵۵	۵۲/۶	۵۲/۶
مرد	۱۹۰	۳۹/۲	۹۱/۸
دوجنسیتی	۴۰	۷/۲	۱۰۰
کل	۴۸۵	۱۰۰	

جدول ۱ نشان می‌دهد ۲۵۵ نفر از افراد معادل (۵۲/۶ درصد) زن، ۱۹۰ نفر معادل (۳۹/۲ درصد) مرد و ۴۰ نفر معادل (۷/۲ درصد) دو جنسیتی می‌باشند. فرضیه اصلی: به نظر می‌رسد میزان آزار و اذیت جنسی دیجیتال در افراد تراجنسی با سایر افراد بیشتر است.

به منظور بررسی فرضیه اصلی از آزمون آنالیز واریانس استفاده کرده و فرض آزمون را به صورت زیر فرموله می‌کنیم:

فرض صفر: میزان آزار و اذیت جنسی در جنسیت‌های مختلف یکسان است.

فرض مقابل: میزان آزار و اذیت جنسی در جنسیت‌های مختلف متفاوت است.

جدول (۲) یافته‌های آزمون آنالیز واریانس میزان آزار و اذیت جنسی دیجیتال افراد بر اساس جنسیت آن‌ها

منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	آماره F	سطح معنی داری
بین گروهی	۵۹/۰۲	۲	۲۹/۵۱	۸۲/۱۸	۰/۰۰۰
درون گروهی	۷۳/۰۹	۴۸۲	۰/۳۵		
کل	۲۳۲/۱۲	۴۸۴			

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد سطح معنی‌داری آزمون برابر با ۰/۰۰ می‌باشد که چون از مقدار خطای آزمون (۰/۰۵) کوچکتر می‌باشد نتیجه می‌گیریم فرض صفر رد می‌شود به عبارت دیگر میزان آزار و اذیت جنسی بین جنسیت‌های مختلف یکسان نیست.

جدول ۳) نتایج آزمون LSD مقایسه میزان آزار و اذیت جنسی دیجیتال در جنسیت‌های مختلف

جنسیت	جنسیت	میانگین	اختلاف میانگین	انحراف معیار	سطح معنی داری
زن		۱/۶۵			
	مرد		۰/۰۲	۰/۰۵	۰/۶۷
	تراجنسی		-۱/۲۵	۰/۱۰	۰/۰۰
مرد		۱/۶۳			
	زن		-۰/۰۲	۰/۰۵	۰/۶۷
	تراجنسی		۱/۲۸	۰/۱۰	۰/۰۰
تراجنسی		۲/۹۱			
	زن		۱/۲۵	۰/۱۰	۰/۰۰
	مرد		۱/۲۸	۰/۱۰	۰/۰۰

یافته‌های جدول ۳ نشان می‌دهد که میزان آزار و اذیت جنسی دیجیتال در افراد تراجنسی در مقایسه با زنان و مردان بیشتر است. زیرا سطح معنی داری آزمون LSD برای افراد دوجنسیتی در مقایسه با زنان و مردان برابر با ۰/۰۰ می‌باشد.

فرضیه فرعی اول: آزار و اذیت جنسی دیجیتال در زنان و مردان بالغ ۱۸ تا ۵۵ سال دارای تفاوت معنی داری است.

به منظور بررسی فرضیه اول از آزمون تی مستقل استفاده کرده و فرض آزمون را بصورت زیر فرموله می‌کنیم:

فرض صفر: آزار و اذیت جنسی دیجیتال در زنان و مردان بالغ ۱۸ تا ۵۵ سال یکسان است.
فرض مقابل: آزار و اذیت جنسی دیجیتال در زنان و مردان بالغ ۱۸ تا ۵۵ سال یکسان نیست.

جدول ۴) نتایج آزمون تی مستقل جهت مقایسه آزار و اذیت جنسی دیجیتال در زنان و مردان بالغ ۱۸ تا ۵۵ سال

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار	آماره T	درجه آزادی	سطح معنی داری
زن	۲۵۵	۱/۶۵	۰/۵۸	۰/۴۴۷	۴۴۳	۰/۶۵۵
مرد	۱۹۰	۱/۶۳	۰/۵۴			

یافته‌های جدول ۴ نشان می‌دهد سطح معنی داری آزمون تی مستقل برابر با ۰/۶۵۵ می‌باشد که از مقدار خطای آزمون (۰/۰۵) بزرگتر می‌باشد در نتیجه فرض صفر پذیرفته می‌شود بعبارت دیگر آزار و

اذیت جنسی دیجیتال در زنان و مردان بالغ ۱۸ تا ۵۵ سال یکسان می‌باشد همچنین نتایج آزمون مذکور نشان می‌دهد که میانگین آزار و اذیت جنسی دیجیتال برای زنان ۱/۶۵ و برای مردان ۱/۶۳ می‌باشد که تقریباً یکسان می‌باشد.

فرضیه فرعی دوم: درخواست‌های دوستی یا روابط عاشقانه بیشترین میزان فراوانی آزار و اذیت جنسی دیجیتال است.

به منظور بررسی فرضیه دوم از میانگین متغیرهای آزار و اذیت جنسی دیجیتال استفاده می‌کنیم:

رتبه	ماکسیمم	مینیمم	انحراف معیار	میانگین	تعداد	متغیر
۲	۵	۱	۱/۳۰	۲/۵۷	۴۸۵	داستان یا جوک‌های زشت
۳	۵	۱	۱/۴۰	۲/۵۱	۴۸۵	صحبت درباره مسائل شخصی یا جنسی
۶	۵	۱	۱/۳۰	۲/۰۴	۴۸۵	شنیدن حرف‌های ناخوشایند جنسی
۴	۶	۱	۱/۳۸	۲/۱۵	۴۸۵	سوالاتی درباره بدن یا زندگی جنسی
۱	۵	۱	۱/۶۳	۲/۶۸	۴۸۵	تلاش برای ایجاد روابط عاشقانه
۱۰	۵	۱	۱/۰۳	۱/۷۱	۴۸۵	شنیدن کلماتی که شخصیت شما را پایین می‌آورد
۵	۵	۱	۳/۱۰	۲/۱۰	۴۸۵	درخواست ملاقات برای روابط جنسی
۸	۵	۱	۱/۱۹	۱/۸۳	۴۸۵	اظهارات زشت نسبت به جنسیت شما
۱۴	۵	۱	۰/۸۲	۱/۲۷	۴۸۵	همجنس‌گرا نامیدن شما
۷	۵	۱	۱/۰۶	۱/۸۸	۴۸۵	فرستادن تصویر یا ویدئو جنسی برای شما
۱۶	۴	۱	۰/۶۰	۱/۱۹	۴۸۵	ارسال عکس یا متن جنسی خودتان برای شما
۱۵	۵	۱	۰/۷۱	۱/۲۶	۴۸۵	درخواست مشاهده عکس جنسی یا استمنای کسی در وب کم یا فضاهای همانند
۱۱	۵	۱	۱/۰۹	۱/۷۰	۴۸۵	تلاش برای برقراری سکس چت با شما
۹	۵	۱	۱/۱۹	۱/۸۱	۴۸۵	ارسال هرزنامه تبلیغاتی برای بزرگ شدن سینه یا آلت جنسی برای شما
۱۲	۵	۱	۱/۰۱	۱/۶۴	۴۸۵	ارسال لینک‌ها یا اپلیکیشن‌های پرنوگرافی برای شما
۱۷	۴	۱	۰/۵۳	۱/۱۷	۴۸۵	تهدید بعد از رد درخواست رابطه جنسی
۱۸	۴	۱	۰/۳۴	۱/۰۶	۴۸۵	دریافت نامه یا پیام‌های ترسناک یا ویروس کامپیوتری در ایمیل و سایر فضای‌های مجازی برای انجام روابط جنسی
۱۳	۵	۱	۰/۸۵	۱/۳۶	۴۸۵	پیشنهاد دریافت پول یا شارژ تلفن در عوض ارسال عکس جنسی از خودتان
۱۵	۵	۱	۰/۷۵	۱/۲۶	۴۸۵	میزان احساس آزار جنسی در فضای مجازی

بیشترین میانگین مربوط به متغیر تلاش برای ایجاد روابط عاشقانه می‌باشد برابر با ۲/۶۸ و کمترین میانگین مربوط به دریافت نامه یا پیام‌های ترسناک یا ویروس کامپیوتری در ایمیل و سایر فضاها می‌باشد. مجازی برای انجام روابط جنسی برابر با ۱/۰۶ می‌باشد. علاوه بر تفکیک انواع مزاحمت‌های جنسی دیجیتال، مبادرت به دسته بندی گروهی انواع آزارها نمودیم که یافته‌های آن عبارتند از:

جدول (۵) میانگین و انحراف معیار متغیرهای آزار و اذیت جنسی دیجیتال

رتبه	ماکسیمم	مینیمم	انحراف معیار	میانگین	تعداد	متغیر
۲	۵/۰۰	۱	۰/۸۵	۱/۹۷	۴۸۵	آزار و اذیت کلامی
۳	۱۰/۶۷	۱	۱/۲۷	۱/۴۷	۴۸۵	آزار و اذیت از نوع پرنوگرافی
۱	۴/۱۷	۱	۰/۶۰	۱/۹۸	۴۸۵	آزار و اذیت منتهی به عمل
۴	۴/۸۸	۱	۰/۸۶	۱/۳۶	۴۸۵	میزان احساس آزار و اذیت فضای مجازی توسط خود بزه دیده

میزان آزار و اذیت کلامی دارای میانگین ۱/۹۷ و انحراف معیار ۰/۸۵ می‌باشد. میزان آزار و اذیت از نوع پرنوگرافی دارای میانگین ۱/۴۷ و انحراف معیار ۱/۲۷ می‌باشد. آزار و اذیت منتهی به عمل دارای میانگین ۱/۹۸ و انحراف معیار ۰/۶۰ می‌باشد و میزان احساس و اذیت فضای مجازی برای خود بزه دیده دارای میانگین ۱/۳۶ و انحراف معیار ۰/۸۶ می‌باشد. بیشترین میانگین مربوط به آزار و اذیت منتهی به عمل و کمترین میانگین مربوط به میزان احساس آزار و اذیت فضای مجازی برای خود بزه دیده است. فرضیه فرعی سوم: بین میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی و نرم افزارها و میزان آزار و اذیت جنسی رابطه معنی‌داری وجود دارد.

به منظور بررسی فرضیه سوم از آزمون ضریب همبستگی استفاده کرده و فرض آزمون را به صورت زیر فرموله می‌کنیم:

فرض صفر: بین میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی و نرم افزارها و میزان آزار و اذیت جنسی دیجیتال رابطه معنی‌داری وجود ندارد.

فرض مقابل: بین میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی و نرم افزارها و میزان آزار و اذیت جنسی دیجیتال رابطه معنی‌داری وجود دارد.

جدول ۶) آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی و نرم افزارها و میزان آزار و

اذیت جنسی دیجیتال

متغیر	تعداد	ضریب همبستگی	درجه آزادی	سطح معنی داری
استفاده از شبکه اجتماعی و آزار و اذیت جنسی	۴۸۵	۰/۰۳۰	۴۸۴	۰/۵۰

نتایج آزمون ضریب همبستگی نشان می‌دهد که بین میزان استفاده از شبکه اجتماعی و نرم افزارها و میزان آزار و اذیت جنسی ضریب همبستگی در حد $0/03$ وجود دارد که نشانگر رابطه خطی بسیار ضعیفی می‌باشد همچنین سطح معنی داری آزمون برابر با $0/50$ می‌باشد چون از مقدار خطای آزمون ($0/05$) بزرگتر است در نتیجه فرض صفر پذیرفته می‌شود عبارت دیگر به لحاظ آماری بین میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی و نرم افزارها و میزان آزار و اذیت جنسی دیجیتال رابطه آماری معنی داری وجود ندارد.

به طور کلی آنچه از مجموع آزمون فرضیات برآمده است بالاتر بودن میانگین میزان آزار و اذیت افراد تراجنسی نسبت به زنان و مردان بوده است. همچنین آزاد و اذیت منتهی به عمل به طور نامحسوسی بیش از سایر مؤلفه‌ها توسط آنها گزارش شده است.

۷. نتیجه‌گیری

سرعت بالای رسوخ فضای مجازی در سال‌های اخیر به حدی زیاد است که صرف نظر از فواید و بهره‌مندی از آن منجر به ایجاد مشکلاتی از قبیل آزار و اذیت سایبری بالاخص با نمودهای جنسی شده است. از میان افراد در معرض خطر در این مزاحمت‌ها ترنس‌ها هستند که ایشان را در کنار گروه کنترلی از افراد بالغ قرار دادیم و به بررسی فرضیات پرداختیم. در مورد فرضیه اول به منظور مقایسه میزان آزار و اذیت جنسی دیجیتال در افراد تراجنسی با سایر افراد از آزمون آنالیز واریانس استفاده شد که آماره F ۸۲.۱۸ و سطح معنی داری 0.00 به دست آمد که نشان داد فرض صفر رد شده و در نتیجه میزان آزار و اذیت جنسی در جنسیت‌های مختلف متفاوت است. در ادامه و با مقایسه میانگین‌ها مشاهده شد که میانگین این پارامتر در افراد ترا جنسی 2.91 به دست آمد که از سایر جنسیت‌ها بالاتر بوده و میزان آزار و اذیت جنسی دیجیتال در افراد تراجنسی در مقایسه با زنان و مردان بیشتر است که این نتیجه با نتیجه تحقیق پاول و ادریان اسکات (۲۰۱۸) هم سو می‌باشد.

همچنین نتایج آزمون مذکور نشان می‌دهد که میانگین آزار و اذیت جنسی دیجیتال برای زنان $1/65$ و برای مردان $1/63$ می‌باشد که تقریباً یکسان می‌باشد. که این نتیجه با نتایج تحقیقات فنوتی و هریا (۲۰۱۳)، اوجانن و همکاران (۲۰۱۵) مگاری (۲۰۱۴) و ویتس و گلیمور (۲۰۱۷) هم سو می‌باشد.

در مورد بررسی میانگین و انحراف معیار متغیرهای آزار و اذیت جنسی دیجیتال نیز بیشترین میانگین مربوط به متغیر تلاش برای ایجاد روابط عاشقانه می‌باشد برابر با ۲/۶۸ و کمترین میانگین مربوط به دریافت نامه یا پیام‌های ترسناک یا ویروس کامپیوتری در ایمیل و سایر فضاهای مجازی برای انجام روابط جنسی برابر با ۱/۰۶ می‌باشد.

علاوه بر تفکیک انواع مزاحمت‌های جنسی دیجیتال، مبادرت به دسته‌بندی گروهی انواع آزارها نمودیم که یافته‌های آن عبارتند از:

میزان آزار و اذیت کلامی دارای میانگین ۱/۹۷ و انحراف معیار ۰/۸۵ می‌باشد. میزان آزار و اذیت از نوع پرنوگرافی دارای میانگین ۱/۴۷ و انحراف معیار ۱/۲۷ می‌باشد. آزار و اذیت منتهی به عمل دارای میانگین ۱/۹۸ و انحراف معیار ۰/۶۰ می‌باشد و میزان احساس و اذیت فضای مجازی برای خود بزه دیده دارای میانگین ۱/۳۶ و انحراف معیار ۰/۸۶ می‌باشد. بیشترین میانگین مربوط به آزار و اذیت منتهی به عمل و کمترین میانگین مربوط به میزان احساس آزار و اذیت فضای مجازی برای خود بزه دیده است.

در مورد آخرین فرضیه نیز به منظور بررسی رابطه معنی‌دار بین میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی و نرم افزارها و میزان آزار و اذیت جنسی از آزمون ضریب همبستگی پیرسون استفاده کرده و نتایج آزمون ضریب همبستگی نشان می‌دهد که بین میزان استفاده از شبکه اجتماعی و نرم افزارها و میزان آزار و اذیت جنسی ضریب همبستگی در حد ۰/۰۳ وجود دارد که نشانگر رابطه خطی بسیار ضعیفی می‌باشد همچنین سطح معنی‌داری آزمون برابر با ۰/۵۰ می‌باشد چون از مقدار خطای آزمون (۰/۰۵) بزرگتر است در نتیجه فرض صفر پذیرفته می‌شود به عبارت دیگر به لحاظ آماری بین میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی و نرم افزارها و میزان آزار و اذیت جنسی دیجیتال رابطه آماری معنی‌داری وجود ندارد.

به طور کلی میزان آزار و اذیت جنسی دیجیتال در افراد تراجنسی به مراتب بسیار بیشتر از زنان و مردان بالغ است در حالی که میزان این آزارها در میان زنان و مردان بالغ تهرانی تقریباً یکسان است. این موضوع نشان‌دهنده تفاوت آزار و اذیت در بین افراد عادی و ترنس‌ها می‌باشد که خود نمایانگر بزه‌دیدگی این قشر خاص می‌باشد. از میان آزارهای گزارش شده بیشترین میزان آزار مربوط به ایجاد تلاش برای روابط عاشقانه و در بین دسته‌بندی آزارها، آزار و اذیت منتهی به عمل که مجموعه‌ای از تلاش برای ایجاد روابط عاشقانه و درخواست ملاقات برای روابط جنسی و دریافت نامه یا پیام‌های ترسناک یا ویروس کامپیوتری در ایمیل و سایر فضاهای مجازی برای انجام روابط جنسی را تشکیل می‌دهند بیشترین میزان گروهی آزار و اذیت را تشکیل می‌دهند. نکته قابل توجه این است که در بین شرکت‌کنندگان میزان احساس آزار و اذیت فضای مجازی توسط خود بزه دیده بسیار کم است که جای بسی تعجب است که با وجود این که شرکت‌کنندگان پرسشنامه مورد آزار و اذیت قرار گرفته‌اند اما فقط با میانگین ۱/۲۶ درصد از آن‌ها احساس کرده‌اند که بزه دیده واقع شده‌اند. دلیل این امر وضعیت خاص

این قشر از افراد جامعه می‌باشد. علاوه بر این، به دلیل وجود پیش زمینه ذهنی جامعه، در بسیاری از سیستم‌ها زمانی که از سوی اشخاص ترنس شکایت‌های مرتبط با سوء استفاده جنسی و تجاوز مطرح می‌شود، پاسخ مناسبی از سوی نهادهای اجرایی دریافت نمی‌کنند و همچنین خود این افراد نیز به دلیلی ترس از انتقام و شرایط ویژه شان تمایلی به شکایت و اعلام بزه‌دیدگی ندارند. قابل توجه است که بزهکاری این افراد نیز غالباً به دلیل بزه‌دیدگی آنها می‌باشد. به دلیل اینکه به واسطه وضعیت خاصی که دارند از صحنه فعالیت‌های اجتماعی فاصله گرفته و حاشیه‌نشینی اختیار می‌کنند گروه‌های اجتماعی و کلیت جامعه نیز نسبت به این افراد تعصب و سوء تعبیر وجود دارد و همین امر دلیلی بر پنهان کاری و عدم ابراز بزه‌دیدگی آنها می‌گردد.

علی‌هذا با توجه به نتایج تحقیق پیشنهادات زیر ارائه می‌گردد:

با عنایت به این که میزان آزار و اذیت جنسی در ترنس‌ها بیشتر است لذا حمایت بیش از پیش نسبت به افراد تراجنسی از قبیل سیاست‌گذاری‌های تقنینی و قضایی و اجرایی را می‌طلبد و قانون‌گذار باید نسبت به ارتکاب این گونه جرائم نسبت به اقلیت‌های جنسی در معرض خطر، شدت برخورد بیشتری را نشان دهد.

۱- با توجه به این که به لحاظ آماری بین میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی و نرم افزارها و میزان آزار و اذیت جنسی دیجیتال رابطه آماری معنی داری وجود ندارد، نشان دهنده این است که مجرمین، فضای سایبر را محیطی امن برای ارتکاب جرائم شناخته‌اند. لذا اصلاح ساختاری کنترل و نظارت هرچه بیشتر بر فضای سایبر از طریق پلیس فتا خصوصاً در فضاهایی نظیر پیام رسانهای خارجی نظیر تلگرام و اینستاگرام از طریق جایگزین نمودن پیام رسانهای داخلی و بهبود قابلیت‌های آنان به جای برنامه‌هایی که امکان اشراف و نظارت کامل بر آنها وجود ندارد، امری ضروری به نظر می‌رسد.

۲- صرف نظر از اینکه بسیاری از افراد مورد آزار و اذیت جنسی دیجیتالی قرار گرفته‌اند اما تعداد بسیار کمی از ایشان احساس بزه‌دیدگی دارند که باید نسبت به این گونه مسائل فرهنگ‌سازی شود که صدا و سیما و حتی مدارس و سازمان‌ها از طریق برگزاری همایش‌ها و جلسات مشاوره رایگان خانوادگی و برگزاری کارگاههای روانشناسی می‌توانند بسیار تأثیرگذار باشند.

۳- عدم استفاده از IP های امن در اینترنت در کشور جهت کشف جرایم و دسترسی به متهمین بسیار مشهود است که باید به سرعت نسبت به اصلاح آن اقدام شود.

۴- پالایش محتویات مستهجن شبکه‌های اجتماعی و آموزش سواد مجازی به عنوان مهم‌ترین راهکارهای فرهنگی پیشنهاد می‌گردد.

۵- همچنین افزایش سواد رسانه ای اقشار جامعه به منظور آگاهی و تنویر اذهان عمومی در رابطه با پذیرش اقشار خاص مانند افراد تراجنسی از مهم‌ترین سیاست‌ها در راستای نتایج تحقیق می‌باشد.

منابع

- جلیلی، زهرا و عطارزاده، سعید (۱۳۹۶)، «حقوق و مسایل مربوط به بزهکاری و بزه‌دیدگی ترانس سکسوال‌ها در ایران و کشور آمریکا»، سومین کنفرانس ملی هزاره سوم و علوم انسانی، بندرعباس.
- غفاری، حسن (۱۳۸۸)، «واکاوی آسیب‌های فرهنگی علیه زنان»، فصلنامه کتاب زنان، شماره ۲، ص ۵۲-۶۱.
- فرهادی آلاشتی، زهرا و جوان جعفری بجنوردی، عبدالرضا (۱۳۹۶)، «چالش‌های فرامرزی از پیشگیری موقعیت مدار از جرائم سایبری فرامرزی»، فصلنامه پژوهش‌های اطلاعاتی و جنایی، سال دوازدهم شماره اول، ص ۹-۳۲.
- لازرز، کریستین (۱۳۹۲)، درآمدی بر سیاست جنایی، ترجمه علی حسین نجفی ابرندآبادی چاپ چهارم، تهران: نشر میزان.
- Bailey J (2014), Time to unpack the juggernaut-reflections on the Canadian federal parliamentary debates on cyberbullying. *Dalhousie Law Journal* 37(2): 661–708.
- Bernstein, Anita, Abuse and Harassment Diminish Free Speech (2016), *Pace Law Review*, Vol. 35, No. 1, 2014; Brooklyn Law School, Legal Studies Paper No. 432.
- Chik, W. (2008), Harassment through the digital medium: A cross-jurisdictional comparative analysis on the law on cyberstalking. *Journal of International Commercial Law and Technology*, 3, 1–12.
- Fnuiti & herya (2013), Bullying goes online : definition, risk factors, consequences, and prevention of (cyber)bullying, Posted at the Zurich Open Repository and Archive, University of Zurich ZORA URL: <https://www.zora.uzh.ch>.
- Guasp A, Gammon A, Ellison G (2013), Homophobic Hate Crime: The Gay British Crime Survey 2013. London: Stonewall and YouGov. URL (accessed 6 June 2017).
- Harwood J, Dooley JJ, Scott AJ, Joiner R (2014), Constantly connected: The effects of smart-devices on mental health. *Computers in Human Behavior* 34: 267–272.
- Megarry, Jessica. (2014), Online incivility or sexual harassment? Conceptualising women's experiences in the digital age. *Women's Studies International Forum*. 47. 46–55.
- Daniel B. Garrie (2012), Limiting the Affirmative Defense in the Digital Workplace Limiting the Affirmative Defense in the Digital Workplace, *Michigan Journal of Gender & Law* Volume 19.
- olenik shemesh, Dorit & Heiman, Tali (2012), Cyberbullying Victimization in Adolescence: The Relationships with Loneliness and Depressive Mood. *Emotional and Behavioural Difficulties*. 17.
- Timo Tapani Ojanen, MSc, 1 Pimpawun Boonmongkon, PhD, 1, 2 Ronnapoom Samakkeekarom, MA, 1 Nattharat Samoh, BSc, 1 Mudjalin Cholratana, B Econ, 1

- and Thomas Ebanan Guadamuz (2015), Connections Between Online Harassment and Offline Violence among Youth in Central Thailand, *Child Abuse Negl.* Jun; 44: 159-169.
- Oxford Wordpower Dictionary 4th edition (2018), Translator: Abolghasem Toloo, Jungle Publishing.
- Patrícia Brás, Vítor Alexandre Coelho, Marta Marchante (2016), Bullying and cyberbullying in Portugal: Validation of a questionnaire and analysis of prevalence, February, *School Psychology International* 37(3).
- M., & Warren, M. A (2008), The role of power in sexualharassment as a counterproductive behavior in organizations. *Human Resource Management Review*, 20, 45–53. doi:10.1016/j.hrmr.
- Powell et al. (2018), Digital harassment and abuse: Experiences of sexuality and gender minority adults. *European Journal of Criminology*
- Reyns BW, Henson B and Fisher SW (2012), Stalking in the twilight zone: Extent of cyberstalking victimization and offending among college students. *Deviant Behavior* 33(1): 1–25.
- Rothman EF, Exner D, Baughman AL (2011), The prevalence of sexual assault against people who identify as gay, lesbian, or bisexual in the United States: A systematic review. *Trauma, Violence, & Abuse* 12(2): 55–66.
- Vitis, Laura & Gilmour, Fairleigh (2016), Dick pics on blast: A womans resistance to online sexual harassment using humour, art and Instagram. *Crime, Media, Culture*. 1-13.

روش استناد به این مقاله:

غنی، مهرداد و سیدزاده ثانی، سیدمهدی (۱۴۰۱)، «بررسی میزان بزه‌دیدگی آزار و اذیت جنسی دیجیتال بر روی بزرگسالان با نگاه به افراد تراجنسی»، *پژوهشنامه حقوق کیفری*، دوره ۱۳، پیاپی ۲۵، ص ۲۰۵-۲۲۴. DOI:10.22124/jol.2021.18046.2011

Copyright:

Copyright for this article is transferred by the author(s) to the journal, with first publication rights granted to *Criminal Law Research*. This is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

